

Autorské strategie v expandovaném poli malířského média

Mgr. art. Rastislav Sedlačík, ArtD.

Oponentský posudek

MgA. Zbyněk Sedlecký

Rastislav Sedlačík je významnou postavou slovenské současné umělecké scény, na níž se pohybuje již od svých studií na VŠVU.

Pro Rastislava Sedlačíka je signifikantní ono slovo expanze ve smyslu přesahu tradičního obrazového rámce směrem k environmentu a instalaci. Možná i díky původnímu středoškolskému (ale také bakalářskému vysokoškolskému) studiu keramiky autorovi nestačí dvourozměrná forma uvažování o malbě jako o plochém vizuálním artefaktu. Jeho výstavy, zejména ty poslední, pak připomínají spíše než malířskou přehlídku stavbu, architekturu či prostorovou scénografii.

Jeho témata se týkají současného města. Krajina, kterou zobrazuje, je většinou urbánní a lidské měřítko je zde používáno pouze sporadicky – jako jakási nezobrazená lidská přítomnost, podobně jako když vstoupíme do prázdného domu.

Některé části jeho instalací skutečně připomínají obydlí, uprchlický stan, loď (Noemovu archu), vesnici nebo slum – jakési první přístřeší pro přeživší apokalypsy. Tento účinek umocňuje použití recyklovaných materiálů. Použité stavební fólie, dřevěné latě a další prvky nesou specifickou hmatovou i materiálovou kvalitu.

Do hry tak vstupuje i sociální a politický rozměr a podle mého názoru zde autor definuje generační pocit, který komentuje velká společenská témata, jako jsou nedostatek bydlení, migrace, sociálně vyloučená sídlištní území a možná také vypjatě romantické či dekadentní úvahy o případném konci světa.

Rastislav se však zcela nevyhýbá ani zobrazivé malbě. V některých částech jeho instalací diváka upoutají obrazy reálné architektury nebo jiné náhledy do prostoru. Tyto malby reinterpretní klasické téma romantické krajinomalby. Často zde rozeznáme horizont a vždy jde o pohled do dálky. Některá díla jsou expresivně „napsána“, jiná působí dojmem x-té kopie kopie reality, takže ve výsledku zbývá už jen stopa původního motivu.

V několika případech iluze prostoru Rastislavovi nestačí a do takového zobrazení přidává v popředí skutečný fyzický předmět, například závoru umístěnou do záběru ubíhající cesty. Vzniká tak asambláž příbuzná historickým způsobům práce s dioramaty. Tento přístup prozrazuje autorovu snahu přenést iluzi z klasické plochy malby do prostoru tak, aby se iluze skutečnosti stala skutečností samotnou a aby se jí divák mohl dotknout.

V dalších pracích už předměty a prostor nemaluje, ale rovnou je fyzicky vytváří. Samozřejmě je v takové chvíli obtížné posoudit, jak by daná část obstála i mimo konkrétní kontext, například mezi jinými, iluzivně zpracovanými obrazy. Nabízí se otázka, zda tento únik z tradice malířství nenese riziko vytváření prázdné kulisy či dekorace a zda výsledek nemůže působit jako pouhá formální prostorová hra.

Domnívám se však, že takto otázka ve skutečnosti nestojí. Autor promyšleně a suverénně vytváří prostředí, v němž má každý díl své přesné místo. Namísto barev a štětců často používá recyklovaný barevný materiál a výsledný celek působí přesvědčivě a promyšleně. Pokud je zde prostor pro náhodu, pak podobně jako v případě ukápnuté barvy v tradičním malířském procesu – jako součást autentické umělecké práce.

VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ BRATISLAVA		
DOŠLO: 16-06-2026		
ČÍSLO	ZNAČKA	PRÍLOHY
7.	2	REFERENT

Obraz tak vzniká především v divákově imaginaci a malba přestává být fyzicky uchopitelná. Umělec se tímto způsobem vědomě vzdaluje tradičním definicím malířství a pohybuje se v prostoru mezi uměleckými disciplínami. Intermediální umění samozřejmě neobjevil, jsem však přesvědčen, že do slovenského (a nejen slovenského) prostředí přináší originální pohled a přesvědčivý příspěvek do diskuse o podobách současného malířství.

O kvalitách pedagogického vedení ateliéru na VŠVU v případě Rastislava Sedlačíka nemám žádné pochybnosti. Během svého krátkého pedagogického působení na VŠVU jsem si nemohl nevšimnout, že v ateliéru, který vede společně s M. Fabianem, vznikají zajímavé výsledky a zároveň v něm panuje podnětná tvůrčí atmosféra.

Domnívám se, že Rastislav jako autor – v kombinaci s dalšími kolegy a jejich odlišnými přístupy – výborně doplňuje nabídku VŠVU v oboru malířství. Studenti tak mají širokou škálu možností nalézt nejvhodnější vedení a partnerský dialog pro rozvoj vlastních projektů.

Proto doporučuji habilitační práci Rastislava Sedlačíka k přijetí a k udělení akademického titulu docent.

V Praze dne 15. 6. 2026

MgA. Zbyněk Sedlecký

podpísaný v.r.

